

Forsviks friskola
Org.nr. 865501-0661
styrelsen@forsviksfriskola.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Forsviks friskola belägen i Karlsborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Forsviks friskola att senast den **28 september 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Forsviks friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 3 kap. 12 d och f §§ skollagen; 9 kap. 4 a § skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

- Lärarna ska, vid planering och genomförande av undervisningen, ta hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Forsviks friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens kunskapsresultat. Uppföljningen ska göras i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. De beslutade åtgärderna ska dokumenteras.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Forsviks friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Åtgärder

- Huvudmannen ska följa upp kunskapsresultaten i utbildningen och dokumentera uppföljningen.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska huvudmannen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Forsviks friskola under våren 2018. Forsviks friskola besöktes av Skolinspektionen den 13 mars 2018.

Skolinspektionens tillsyn visar att verksamheten vid Forsviks friskola till stor del lever upp till kraven i styrdokumentet inom de områden som tillsynen omfattar. Dock framkommer vid tillsynen att eleverna inte alltid möter en undervisning som är anpassad utifrån den enskildes behov. Lärarna och rektorn behöver verka för att elever som behöver mer utmaningar och stimulans i undervisningen får det. Vidare visar tillsynen att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla verksamheten, men att arbetet med att följa upp och analysera kunskapskraven behöver utvecklas och systematiseras. Skolinspektionens tillsyn av huvudmannens ansvarstagande för verksamheten vid grundskolan visar att skolenhetens personal ges förutsättningar att bedriva utbildning som lever upp till styrdokumentens krav. Dock framgår det att även huvudmannens systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas med avseende på uppföljning och analys av grundskolans kunskapsresultat.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att det i undervisningen inte i tillräcklig omfattning tas hänsyn till elevernas olika behov och förutsättningar. Inte alla elever som lätt når kunskapskraven får de utmaningar och den stimulans som de skulle behöva. Det finns visserligen enstaka ämnen inom vilka lärarna anpassar undervisningen efter elevernas individuella behov genom att exempelvis erbjuda både lättare och mer avancerade uppgifter. I de flesta ämnen gör dock lärarna inte sådana anpassningar. Det framkommer att elever som snabbt blir klara med de planerade uppgifterna för lektionen i ett ämne, istället för att utmanas ytterligare i ämnet de arbetar med, antingen får fler uppgifter som dock inte är svårare, eller får arbeta vidare med uppgifter i något annat ämne. Detta innebär att inte alla elever får en undervisning som gör att de utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska läraren ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

I Skolinspektionens intervju med elever i årkurserna 4 – 6 framkommer att eleverna inte utmanas tillräckligt i sitt lärande. Eleverna uppger att de som snabbt och lätt blir färdiga med sina uppgifter på lektionerna kan få göra andra uppgifter, men dessa är inte svårare än grunduppgifterna för lektionen. Några elever säger att det bara är i

något enstaka ämne som de kan få uppgifter med olika svårighetsgrad när de är klara med de ordinarie uppgifterna för lektionen. Flera av eleverna uppger att uppgifterna de får inte är tillräckligt utmanande. Någon elev uttrycker att det finns ämnen där uppgifterna i regel är för lätta vilket gör att lektionerna i dessa ämnen känns tråkiga. Eleverna berättar att när de blir klara med uppgifterna på ett lektionspass så får de ibland göra andra saker, som att arbeta med ett annat ämne som de behöver öva extra på. Vissa elever tycker att lärarna uppmuntrar dem till att lära sig mer, och andra elever tycker att de inte alltid får en sådan uppmuntran.

Även i intervju med skolans personal framkommer det att elever som lätt når målen inte alltid får tillräckligt med utmaningar och stimulans. Lärarna uppger att de har läromedel med olika svårighetsgrad, och ger ämnet matematik som exempel. Lärarna säger att de elever som lätt når målen i övriga ämnen, och som snabbt blir klara med sina uppgifter, kan få fler uppgifter men inte nödvändigtvis svårare. Lärarna säger att de tycker att det är svårare att utmana de elever som har lätt för sig i undervisningen, än att ge stöttning till de som har svårt. Några lärare säger att de behöver bli bättre på att utmana elever som har lätt för sig i skolan. Någon lärare berättar också att de prioriterar elever som behöver mycket stöd. I intervju med elevhälsan nämns hälsosamtalen med eleverna, och vad som kan tas upp på dessa samtal. Elevhälsan ger som exempel på detta att en elev berättar att hen behöver mer utmaningar i något ämne. Skolsköterskan uppger att den informationen då delges elevens lärare. Rektorn uppger i intervju att det ska ingå i lärarnas planering av undervisningen att utmana de elever som lätt når målen, men det är inget som rektorn har följt upp.

Motivering till föreläggande som ingripande

Forsviks friskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forsviks friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det vid skolenheten visserligen bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, men att det inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att avseende trygghet och studiero har skolenheten ett fungerande systematiskt uppföljningsarbete, som dokumenteras. Däremot saknas det en uppföljning av kunskapsresultaten i de ämnen och årskurser där det finns kunskapskrav, i skolenhetens kvalitetsarbete. Skolinspektionens utredning visar att det inte görs någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten utöver en uppföljning av resultaten i de nationella ämnesproven. Det görs heller ingen analys på enhetsnivå av kunskapsresultaten och därmed kan det inte anses att de åtgärder som vidtas, med direkt koppling till undervisning och lärande, utgår ifrån en sådan analys. Tillsynen visar vidare att lärarna vare sig följer upp skolenhetens kunskapsresultat (utöver de nationella proven), eller är delaktiga i framtagandet av skolans kvalitetsrapport. Det är viktigt att rektorn, under medverkan av skolans personal, följer upp och analyserar enhetens samlade resultat och utvecklingsbehov på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Om åtgärderna inte bygger på en uppföljning av de samlade resultaten finns det en risk för åtgärderna inte heller är de mest nödvändiga för att förbättra måluppfyllelsen i skolenheten.

Enligt skollagen ska rektor på skolenhetsnivå ansvara för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ska rektorn ansvara för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat. I Skolverkets allmänna råd med kommentarer Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet anges att personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete. På så sätt underlättas deras möjligheter att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling.

I skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete saknas en uppföljning av kunskapsresultaten. Inför tillsynen har Skolinspektionen mottagit skolenhetens senaste dokumenterade kvalitetsarbete: *Kvalitetsrapport läsåret 2016/17*. Under rubriken *Kunskaper* finns en kort beskrivning av hur undervisning bedrivits och det står att förutsättningar i form av olika läromedel funnits. Det finns också förslag på åtgärder, kopplade till dels undervisningssätt (där det t.ex. föreslås att de pedagogiska planeringeringarna förtydligas för eleverna), dels materiella förutsättningar. Däremot redovisas inte kunskapsresultaten i kvalitetsrapporten. Ingenstans i skolans dokumenterade kvalitetsarbete återfinns någon form av sammanställning av kunskapsresultaten, eller beskrivning av i vilken utsträckning eleverna uppnått målen i årskurser och ämnen där det finns kunskapskrav.

Av intervjuer med såväl lärare som rektorn framkommer att det inte görs någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten, förutom när det gäller elevernas resultat i de nationella ämnesproven. Lärarna uppger i intervju att de inte är delaktiga i framtagandet av skolans kvalitetsrapport. Lärarna uppger vidare att de inte gör någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten på skolenhetsnivå, vare sig för årkurs 1, 3 eller 6. Däremot följer lärarna upp resultaten av de nationella proven. Även rektorn uppger i intervju att det inte görs någon systematisk uppföljning eller analys av måluppfyllelsen på skolenheten, men säger att rektorn tillsammans med lärarna har diskuterat resultaten på de nationella proven. Enligt rektorn beror detta på att måluppfyllelsen varit god och att de därmed inte upplevt ett behov av att göra någon analys. Rektorn uttrycker att de på skolan behöver bli bättre på att analysera kunskapsresultaten, och berättar att de har arbetat fram en plan nu för att tydliggöra det systematiska kvalitetsarbetet, som de dock ännu vid tiden för tillsynen inte arbetar efter.

Motivering till föreläggande som ingripande

Forsviks friskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forsviks friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens uppföljning och analys av kunskapsresultaten inte uppfyller författningarnas krav. Bedömningen grundar sig i att det inom huvudmannens kvalitetsarbete inte görs någon uppföljning och analys av kunskapsresultaten för årskurser och ämnen där det finns kunskapskrav. Att huvudmannen genom samtal med rektorn tar del av resultat på nationella ämnesprov och resultaten efter användning av bedömningsstöden i läsförståelse i årskurs 1, och tillsammans med rektorn gör en muntlig analys av detta är inte tillräckligt. Då kunskapsresultaten för de årskurser och ämnen där det finns kunskapskrav inte följs upp och analyseras, säkerställer huvudmannen inte heller att de åtgärder som huvudmannen vidtar utgår ifrån en sådan analys. Som ytterst ansvarig för genomförandet av utbildningen behöver huvudmannen följa upp måluppfyllelsen inom verksamheten. Om denna del saknas i kvalitetsarbetet kan heller inte huvudmannen säkerställa att beslut rörande förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen i positiv riktning. Därför är det viktigt att huvudmannen samlar in underlag från skolenheten och analyserar underlaget.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. I Skolverkets allmänna råd anges att personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete. På så sätt underlättas deras möjligheter att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling.

I huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete saknas en uppföljning av kunskapsresultaten. Inför tillsynen har Skolinspektionen begärt in och mottagit huvudmannens senaste dokumenterade kvalitetsarbete: *Kvalitetsrapport Huvudmannen Forsviks Friskola*, daterad 20170701. Rapporten bygger på skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete, där respektive uppföljningsområde är kompletterat med huvudmannens kommentarer. Under rubriken *Kunskaper* återfinns redovisningen från skolenhetens kvalitetsrapport med följande tillägg från huvudmannen om måluppfyllelsen: "Huvudmannen har tagit del av resultaten för de nationella proven samt de nya obligatoriska bedömningarna i årskurs 1. De visar att skolan når hög måluppfyllelse." Liksom i skolenhetens rapport saknas en uppföljning av kunskapsresultaten i de årskurser och ämnen där det finns kunskapskrav, i huvudmannens rapport. Skolinspektionen har också inför tillsynen begärt en redovisning av skolans kunskapsresultat i årskurserna 1, 3 och 6 för ämnen där det finns kunskapskrav. Huvudmannen har visserligen redovisat dessa uppgifter (se bilaga 1 under rubriken *Måluppfyllelse*) men dessa uppgifter återfinns inte i huvudmannens eget dokumenterade kvalitetsarbete.

Av intervjuer med såväl huvudmannen som rektorn framkommer att det inte görs någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten, förutom när det gäller nationella prov. Huvudmannen uppger i intervju att de tillsammans med rektorn går igenom resultaten utifrån rektorns redovisning och gör en analys, vilket sker muntligt. Rektorn föreslår utvecklingsåtgärder, som huvudmannen sedan tar ställning till. Rektorn

uppgär i intervju att resultaten av de nationella proven följs upp i samtal med huvudmannen men att de inte haft någon systematisk uppföljning av kunskapsresultaten i övrigt eftersom måluppfyllelsen är god. Rektorn nämner dock att det i den plan för uppföljningsarbetet som de arbetat fram nu finns tydliga avstämningstillfällen, samt att de ska skapa ett förtydligt årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Forsviks friskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forsviks friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Forsviks friskola uppfyller författningarnas krav inom följande områden.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna**

På Skolinspektionens vägnar

X Frida Eek

Beslutsfattare
Signerat av: Frida Eek

X Solmaz Malek Lundin

Föredragande
Signerat av: Solmaz Malek

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Forsviks friskola

Fakta om Forsviks friskola

Forsviks friskola är en fristående skolenhet i samhället Forsvik i Karlsborgs kommun. Huvudman för skolenheten är Forsviks Friskolas ideella förening med org.nr. 865501-0661. Skolenhetens verksamhet omfattar förskoleklass och årskurserna 1 – 6, och har detta läsår 132 elever. Skolverket har den 1 februari 2000 i beslut (Dnr 99:1002) godkänt Forsviks friskola med årskurserna 1-5 som en fristående grundskola i Karlsborgs kommun, med Forsviks Hem & Skola som huvudman. Av Skolverkets beslut (Dnr 99:2375) den 23 mars 2000 framgår att även utbildning som motsvarar fristående förskoleklass får bedrivas vid skolan, och den 12 januari 2007 beslutade Skolverket (Dnr 43-2006:327) att godkänna en utökning med årskurs 6 i skolenheten.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 1

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultat i grundskolan som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1. Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in en redovisning av skolans kunskapsresultat. Enligt skolans redovisning uppnådde samtliga elever i årskurs 1 kunskapskraven i läsförståelse läsåret 2016/17.

Årskurs 3

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultat i grundskolan som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i de ämnen i årskurs 3 där det finns kunskapskrav. Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in en redovisning av skolans kunskapsresultat. Av skolans redovisning framgår att samtliga elever i årskurs 3 läsåret 2016/17 nådde kunskapskraven i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav: svenska; matematik; naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen.

Årskurs 6

Skolverkets statistik för läsåret 2016/17 visar att i alla ämnen uppnådde alla eller näst intill alla elever i årskurs 6 minst betyget E. Den genomsnittliga betygspoängen varierade mellan 16,1 i ämnet idrott och hälsa och 12,0 i ämnet slöjd.